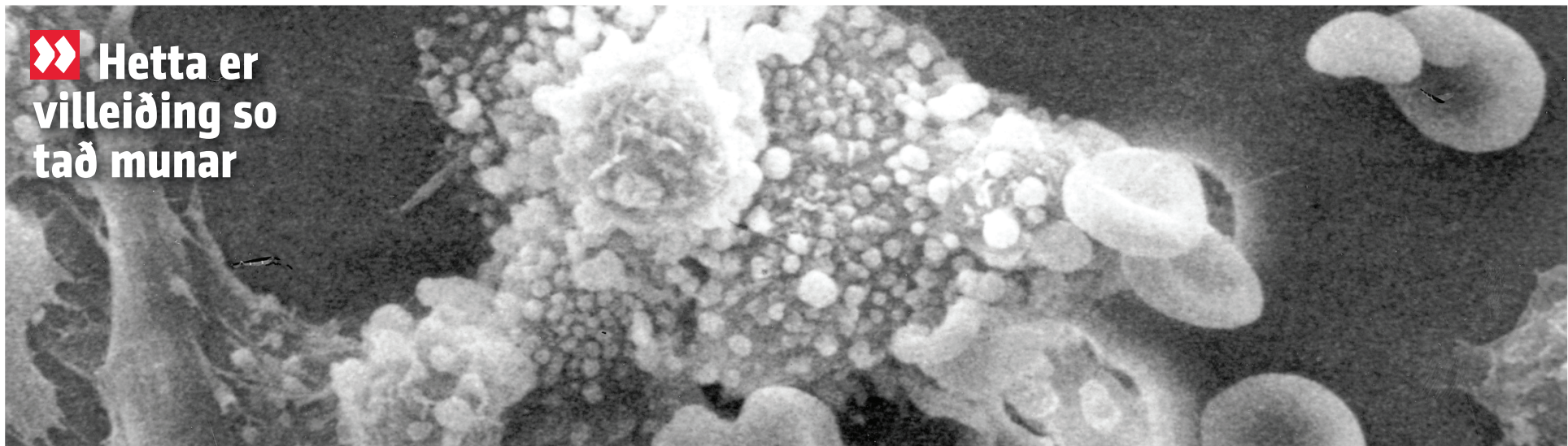


KRABBAMEIN



» Hetta er villeiðing so tað munar

Púra vanligigt at hava krabbamein

Tað, sum er komið fram í seinastuni, er grov villeiðing

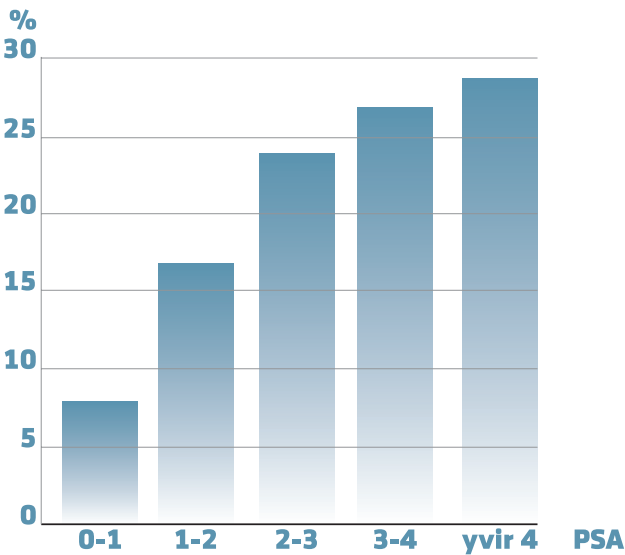
Áki Bertholdsen

- Hetta er grov villleiðing!
Tað sigur Jóan Petur Davidsen, serlækni í urologi um nýggja faldaran, ið fyra næmingar, sum lesa til sjúkrarøktarfrøði, hava gjørt um krabbamein í prostata.

kenni, sum verða reksað upp, eiga tey at lata seg kannu fyri krabbameini í prostata.
Kanningin tey vísa til, er at taka blóðroynd at vita, hvussu høg PSA tøluni eru, tí eru tey yvir eitt ávíst, kann tað vera tekin um krabbamein.
- Men høg PSA tøl kunnu eisini vera tekin um so nógv, sum einki hevur við krabba-

mein at gera, sigur Jóan Petur Davidsen.
Hann leggur dent á, at EINGI av teimum eyðkennum, sum verða reksað upp í faldaranum, hava nakað sum helst við prostata at gera.
- Hetta er villeiðing so tað munar. Tær kundu akkurát tað sama sagt, at øll mannfólk yvir 50 ár og sum hava ilt í høgri stórutá, eiga at lata seg kannu fyri krabbameini í prostata.
Í faldaranum verður eisini dentur lagdur á, at prostatakrabbi er arvaligur og at tey mannfólk, sum hava havt

prostatakrabba í familjuni, eiga at lata seg kann einaferð um árið, longu eftir at tey eru fylt 40 ár.
- Hetta er rætt og slætt burtur úr vón og viti, sigur, Jóan Petur Davidsen.
Hann sigur, at tað er púra vanligigt, at menn hava krabbamein í prostata.
- Tað er ein púra natúrlig fylgja av at koma upp í árini. Ert tú 50 ára gamal, eru sannlíkindini fyri at tú hevur prostatakrabba, eisini 50 prosent. Ert tú 60 ár, eru sannlíkindini 60 prosent, og soleiðis fylgir tað aldrinum upp eftir.
- Og verður tú bara nógv gamal, er at kalla púra vist, at tú færst prostatakrabba, sigur Jóan Petur Davidsen.



Samanhangur ímillum kreft og PSA

Screeningarnar, sum verða gjørdar fyri prostatakrabba, kunnu ikki brúkast, sigur Jóan Petur Davidsen, serlækni í urologi. Tað er ásett, at er psa-talið fyra, ella hægri, eru ábendingar um krabbamein í prostata og so skulu fleiri kanningar gerast. Men talvan vísir, at eisini tey, sum hava nógv lægri psa-tøl, kunnu saktans hava krabbamein. Og álvarsligt krabbamein sæst ofta ikki á psa-tølunum

» Tey kundu akkurát tað sama sagt, at øll mannfólk yvir 50 ár og sum hava ilt í høgri stórutá, eiga at lata seg kannu fyri krabbameini í prostata

Verður brúkt sum ræðumynd

Áki Bertholdsen

Tá ið tosað verður um fyrimunir og vansar við Screeningum fyri krabbamein av ymsum slag, verður screeningur fyri prostatakrabba altíð tikin fram sum ein ræðumynd av, hvørjar avleiðingar screeningar hava við sær.
Tað sigur Jóan Petur Davidsen, serlækni í urologi á Suðuroyar Sjúkrahúsi.
Í heyst var hann á eini ráðstevnu í Glasgow, har screeningar fyri krabbamein vórðu nógv umrøddar.
- Orsøkin til at screening

fyri prostatakrabba ofta tikin fram sum eitt ræðudømi, er, at avleiðingin av screeningini er, at nógv fleiri verða gjørd til sjúklingar, og verða sett í viðgerð, enn neyðugt.
- Í dag er tøknilig so ómetaliga framkomin, at sama, hvør verður kannaður, ella screenaður, verður ALTÍÐ okkurt óregluligt funnið.
- Kanningar vísa, at sama hvør verður kannaður og screenaður, verða altíð eini trý til fimm brek funnin, sum kunnu menna seg til álvarslig sjúku seinni í lívinum.

- Men sannlíkindini fyri, at tað nakrantíð mennist til nakað álvarsligt, eru ógvuliga lítil.
- Men tað kann eingin lækni sjálvandi veita trygd fyri – og tað er nettupp henda óttan, tey, sum vilja hava screeningar, brúka til at fáa sín vilja.
- Endamálið við Screening eigur at vera at bjarga mannalívi. Endamálið er ikki at finna so nógv tilburðir av krabbameini sum gjørligt. Men úrslitið av screeningini er nettupp tað, at fleiri tilburðir av krabbameini verða uppdagaðir, og

viðgerðir, uttan at tað bjargar nøkrum mannalívi.
Jóan Petur Davidsen sigur, at ofta verður ført fram, at prostatakrabbi er ein tann mest vanligasta slag av krabbameini í Føroyum.
- Men tað er ikki rættvíst at samanbera tilburðirnar av krabbameini við øll onnur sløg av krabbameini, tí tá ið tilburðirnar av prostatakrabba verða taldir saman, verða eisini teir menninir taldir við, sum hava prostatakrabba, men sum aldrin verða sjúkir av tí.
Jóan Petur Davidsen staðfestir, at tað er ógvuliga

ymiskt, hvussu krabbamein ber seg at.
- Tað byrjar við einari kynju, men í summum førum kann krabbameinið mennast og spjastast so skjótt, at tað verða ikki uppdagað fyrr enn nokk so seint.
Jóan Petur Davidsen sigur, at hesir tilburðirnar av krabbameinið vera sjáldan uppdagaðir í screeningum, tí teir taka seg upp ímillum screeningarnar.
Men so eru tað onnur sløg av krabbameini, sum mennast so seint, at fólkin verða aldrin sjúk av tí, men

doyggja tíðansheldur av øðrum sjúkum.
Hinvegin eru tað eisini ein bólkur, sum hevur prostatakrabba, har sjúkugongdin er soleiðis háttá, at viðgerð er neyðugt.
- Men tað eru so ómetaliga fáir tilburðir, tí nógv, nógv teir flestu tilburðunum av prostatakrabba, háttá seg soleiðis, at teir aldrin elva til sjúku.